Innehåll

- **Introduktion**
  - Presentation agenda
  - Presentation deltagare
- **SKB:s miljöprövningar** – status och övergripande tidsplan
- **Licensieringsstrategi SFR**
- **Miljöbalken - kopplingar till Kärntekniklagen**
  - SKB:s preliminära förslag till miljöbalksvillkor med koppling till strålsäkerhet (SFR och hamnen)
  - Uppdateringar i anläggnings layout
  - Översiktlig förändring av anläggningen
  - Förberedelser i befintlig anläggning

SKB:s miljöprövningar

KBS-3

Utbyggnad av SFR

Deldom Clab

Forsmarks hamn

Artskyddsdispens Kärnbränsleförvaret

Havsvattenuttag

Miljöprövningsprocessen

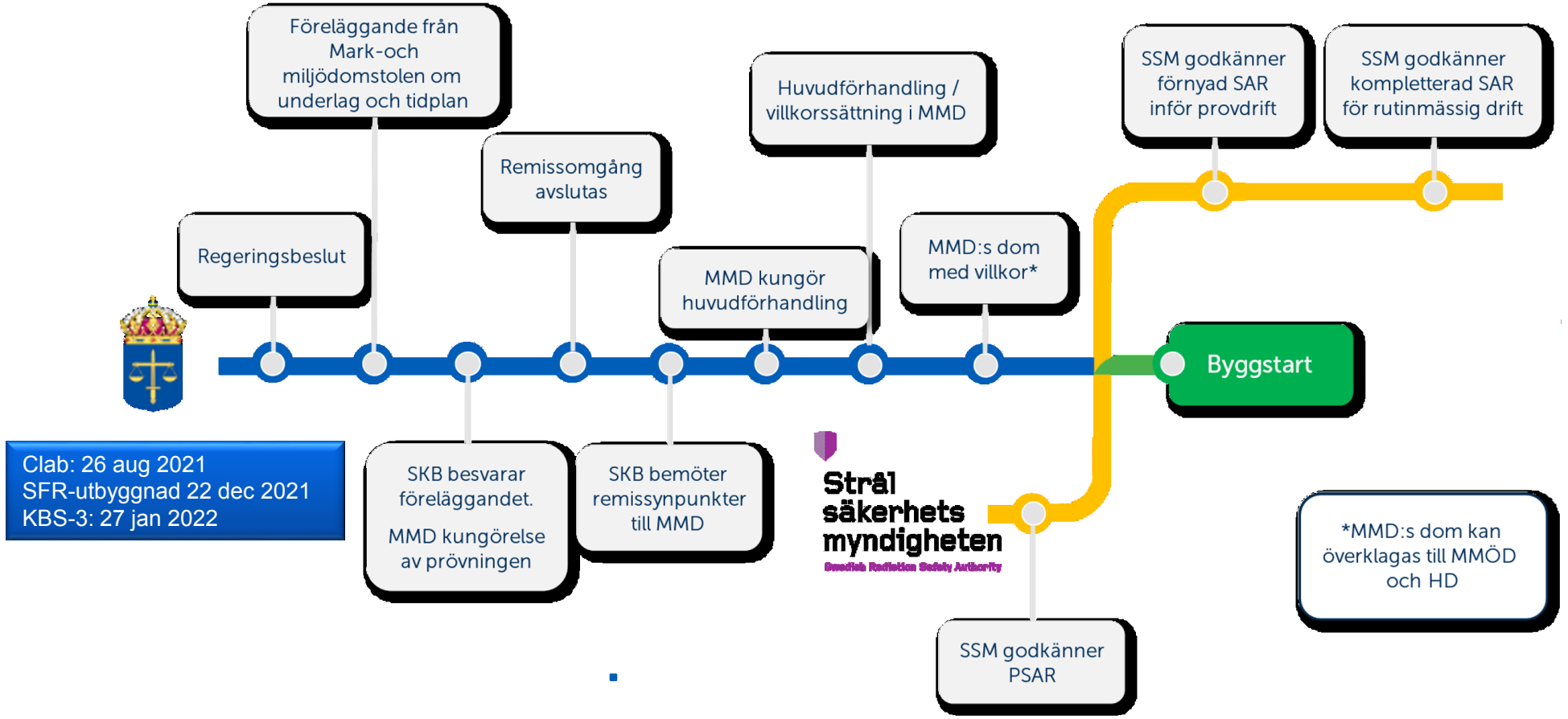

Ansökan om havsvattenuttag

- Ansökan omfattar ett uttag om maximalt 3 650 000 m^3 havsvatten per år.
- Uttaget av havsvatten syftar till att försörja SFR under utbyggnad och drift med processvatten.
- Beroende på användningsområde finns behov av både filtrerat och avsaltat havsvatten.
- Uttag av havsvatten och utsläpp av returvatten från avsaltnings- respektive filtreringsprocess planeras att ske i Asphällsfjärden.

Ansökan om havsvattenuttag

- Samråd genomfördes under sommaren och hösten 2021
- I genomförda samråd redovisade SKB planerat uttag och behandling av havsvatten för att försörja SKB:s båda planerade anläggningar i Forsmark – utbyggnad och fortsatt drift av Slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) och Slutförvaret för använt kärnbränsle – med processvatten.
- SKB har därefter valt att dela upp ansökan och planerar först att lämna in ansökan om uttag av havsvatten för att försörja SFR. Detta kommer att ske inom kort.
- SKB förordar att huvudförhandling i detta mål äger rum samordnat med huvudförhandling i SFR-målet.

Forsmarks hamn

- Industrihamn belägen vid SFR
- Nyttjas av SKB och kärnkraftverket för verksamheternas transporter
- SKB har lämnat in en ansökan enligt miljöbalken i syfte att skapa förutsättningar för borttransport av bland annat bergmassor sjövägen och ett samlat tillstånd för befintlig och framtida hamnverksamhet .

Status i hamnmålet

- Ansökan lämnades in till mark- och miljödomstolen 2016
- Ansökan kungjordes och remitterades under 2016-2017
- Hamnansökan vilandeförklarades av domstolen i feb 2018 i avvaktan på regeringens tillåtlighetsbeslut i SKB:s slutförvarsärenden
- I det fortsatta förberedelsearbetet har SKB identifierat att en optimerad hamninfrastruktur för planerad verksamhet förutsätter åtgärder som inte har redovisats i hamnmålet. Det rör sig bl.a. om åtgärder som innefattar vattenverksamhet och ytterligare kajplatser. SKB har initierat arbete för kompletterande samråd och en tilläggsansökan planeras att ges in till domstolen till sommaren 2022.
- Domstolens vilandeförklaring bör bestå tills vidare. Handläggningen bör återupptas i samband med att SKB inkommer med tilläggsansökan.
- SKB förordar att huvudförhandling i hamnmålet äger rum samordnat med huvudförhandling i SFR-målet.

SKB:s förslag till plan framåt

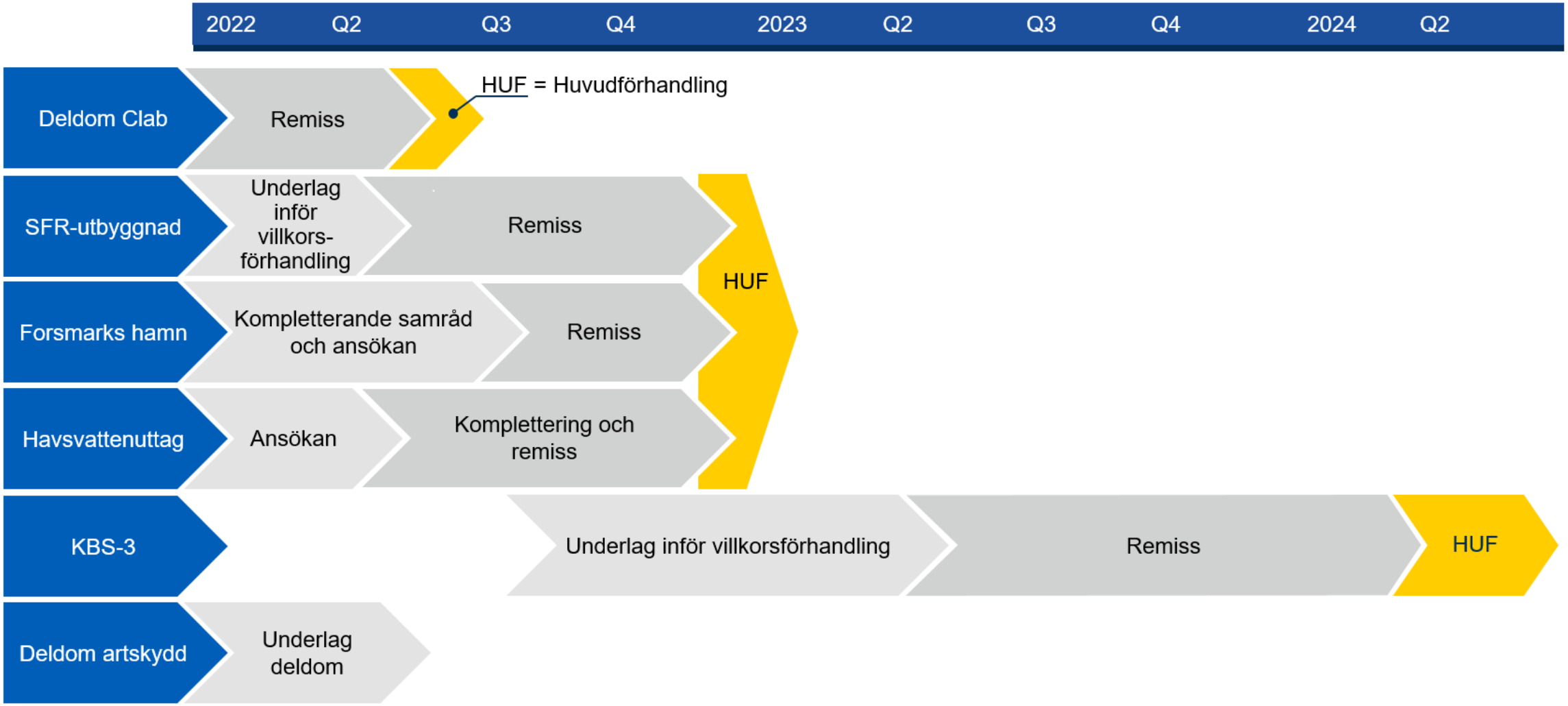

Licensieringsstrategi SFR

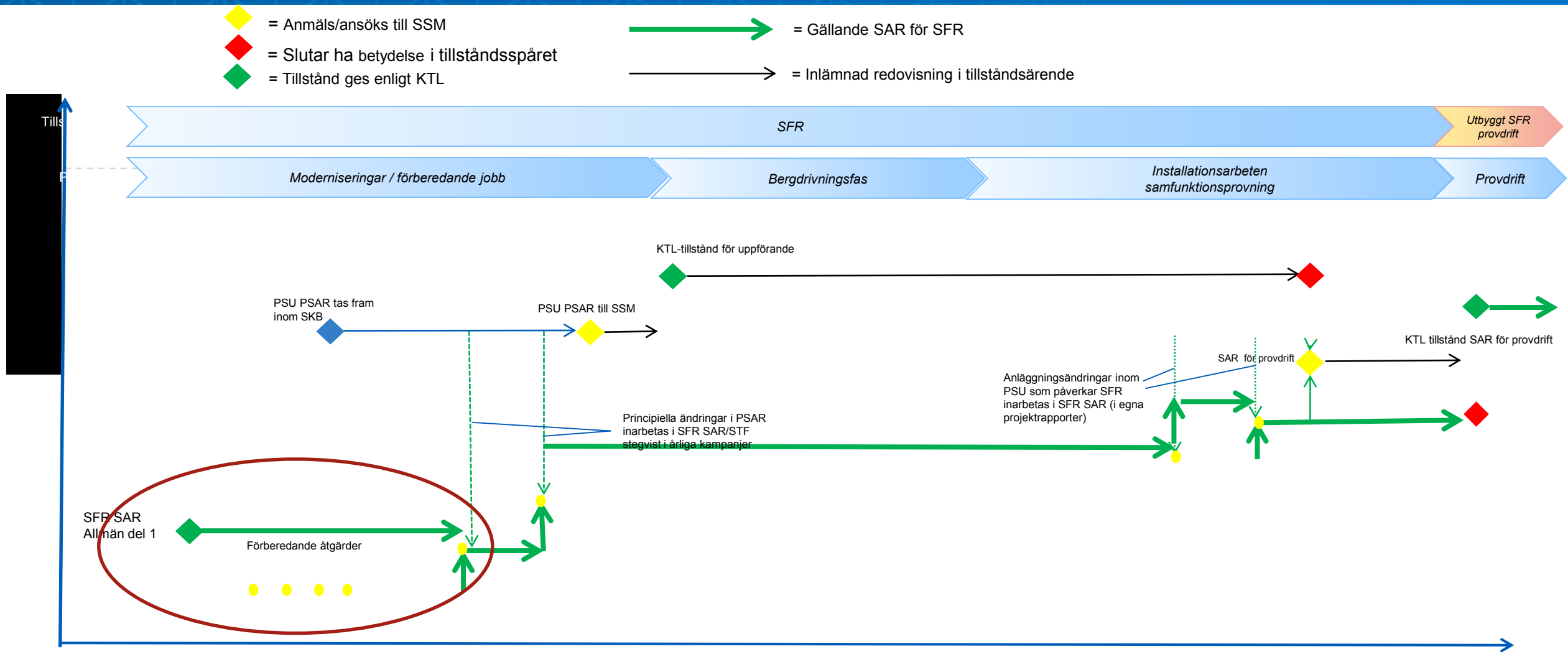

Miljöbalken – Kopplingar till Kärntekniklagen (1/3)

Från Regeringsbeslutet om tillåtlighet enligt miljöbalken

- Regeringen beslutar att verksamheten vid anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Östhammars kommun ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. miljöbalken

- Prövningen enligt miljöbalken avser frågor om anläggningens lokalisering, art och omfattning samt frågor om verksamhetens effekter på markanvändning, miljön, energi och transporter m.m. inom ramen för frågan om anläggningens påverkan på miljön ingår även frågan om strålsäkerhet

- Strålsäkerhetsmyndigheten har vidare bedömt att SKB:s säkerhetsanalys i fråga om slutförvarets konstruktion visar att det besitter en rimlig tålighet mot förhållanden, händelser och processer som förväntas kunna inträffa efter förslutning. Vissa konstruktionsfrågetecken kvarstår för den mest kvalificerade förvarsdelen 2BMA. Maximal risk för skadeverkningar från utsläpp av radioaktiva ämnen från SFR understiger dock Strålsäkerhetsmyndighetens riskkriterium.

- SKB har redovisat att det av beräkningar i säkerhetsanalysen framgår att förvaret även med försiktiga antaganden uppfyller Strålsäkerhetsmyndighetens riskkriterium och är långsiktigt strålsäkert för människor (jfr 5 §SSMFS 2008:37). Av SKB:s beräkningar framgår det även att risker för strålningseffekter på växter och djur är försumbara eftersom alla doser är lägre än de lägsta s.k. screening-värdena från Internationella Strålskyddskommisionen (ICRP) eller EU-projektet Erica.

- En tillståndsdom enligt miljöbalken har följaktligen endast rättskraft mot ingripanden enligt balken och hindrar t.ex. inte Strålsäkerhetsmyndigheten med stöd av kärntekniklagen föreskriver nyare eller strängare villkor för en verksamhet

Miljöbalken – Kopplingar till Kärntekniklagen (2/3)

Från Regeringsbeslutet om tillåtlighet enligt miljöbalken

- Verksamheten kan tillåtas vid en sammantagen bedömning enligt miljöbalken

Regeringen bedömer sammantaget att det är lämpligt att låg- och medelaktivt radioaktivt avfall även fortsättningsvis slutförvaras vid SFR. En utökad lagring i enlighet med ansökan är motiverad. Regeringen gör därför bedömningen att verksamheten – med lämpligt utformade villkor som försiktighetsmått och skyddsåtgärder – kan tillåtas.

- Regeringen ansluter sig till mark- och miljödomstolens bedömning att i ett ärende som avser slutförvaring av radioaktivt avfall är frågan om strålsäkerhet central. Eftersom människors hälsa och miljön kan skadas allvarligt av radioaktiv strålning behöver höga krav ställas på verksamheten vid SFR.

- Frågan om maximal förekomst av radioaktivitet i anläggningen hanteras lämpligast inom ramen för tillståndsprövningen enligt kärntekniklagen.

Frågan om feldeponerat avfall (S.14)

- Inom ramen för Strålsäkerhetsmyndighetens tillsyn. Enligt Regeringens bedömning utgör detta dock inte något hinder mot att ge tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid SFR.

Förslutning

- Enligt regeringens bedömning behöver dessa frågor utredas vidare, men det finns förutsättningar att hantera dem på ett betryggande sätt i ett senare skede och utgör inte hinder för att tillåta verksamheten i sin helhet, dvs. även efter förslutning.

Miljöbalken – Kopplingar till Kärntekniklagen (3/3)

- De ”konventionella” miljöaspekterna av detta är av betydelse och kommer att stå i fokus i SKB:s redovisning till MMD. SKB:s underlag till MMD kommer att möjliggöra en grundlig prövning och villkorssättning av de konventionella miljöaspekterna.
- Frågor om strålsäkerhet för personer som vistas i anläggningen rör arbetsmiljön och ligger utanför MB:s tillämpningsområde.
- Enligt praxis (effekthöjningen vid Ringhals) ska det vid MB-prövning av kärntekniska anläggningar endast göras en övergripande bedömning av strålsäkerhetsfrågor och SKB vill kunna hänvisa till praxis.
- Med hänvisning till den parallella prövningen enligt KTL och för att undvika dubbelreglering kommer SKB föreslå att strålsäkerhetsvillkor inte föreskrivs enligt MB. I andra hand kommer SKB föreslå att behörig tillsynsmyndighet (dvs SSM) bemyndigas att vid behov föreskriva strålsäkerhetsvillkor enligt MB.
- SSM har fått information, via dialogmöten i KTL-ärendet, om vilka ändringar i anläggningslayouten (så som den kommer att beskrivas i PSAR) som har gjorts.

Underlag inför villkorsförhandling

- Villkorsförslag ska vara tydliga och ändamålsenliga för att skydda omgivningen mot störning samt kunna efterlevas och följas upp.
- SKB har under tillståndsprocessens gång lämnat förslag på villkor, remissinstanser har lämnat synpunkter och villkorsförslagen har reviderats. Inför villkorsförhandling ska nu SKB inkomma med slutliga villkorsförslag.
- Det underlag som ges in tar hänsyn till det arbete SKB bedrivit för att optimera och utveckla anläggningsutformning och verksamhet innanför den ram som ansökan och miljökonsekvensbeskrivning anger. Vidare har anpassningar skett till gällande lagstiftning och praxis.
- MMD inhämtar remissinstanserna synpunkter och ska utgående från ansökans MKB (platsens miljöstatus), praxis och av samhället vedertagna bedömningsgrunder fastställa villkor till skydd för omgivningen.

Villkorsförslag med koppling till strålsäkerhet – SFR-utbyggnad

Villkorsförslag

SKB ska under tiden fram till förslutning av SFR bedriva en strukturerad omvärldsbevakning rörande slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall, informationsbevarande samt övervakning av slutförvar efter förslutning. SKB ska minst vart femte år informera tillsynsmyndigheterna samt Östhammars kommun om resultatet av omvärldsbevakningen samt vilka förberedelser som vidtagits beträffande informationsbevarande och eventuell övervakning efter förslutning.

Kvarstår i enlighet med det villkorsförslag som presenterades vid huvudförhandlingen 2019 inför regeringens tillåtlighetsbeslut.

Villkorsförslag med koppling till strålsäkerhet - hamnen

SSM: s yttrande 2017-02-19:

” Myndighetens bedömning är att det är nödvändigt att särskilja transporter med radioaktivt material från övriga transporter. SSM bedömer att det finns förutsättningar för detta, bl.a. genom planering av verksamheten så att ingen utskeppning av bergmassor sker när m/s Sigrid anlöper hamnen.”

SKB:s villkorsförslag 2017-06-30:

Utskeppning av bergmaterial får inte ske när radioaktivt material hanteras i hamnen.

SKB utreder nu att anlägga ytterligare kajplatser. Möjligt att hantera bergmassor på andra kajer som är skilda från Sigrids?

Förändringar efter 2019 (1/2)
Översiktlig förändring av anläggningen

Den totala uttagna bergvolymen (inom teoretisk kontur) har minskat från cirka 700 000 m^3 till cirka 642 000 m^3
Denna justering bedömer SKB inte påverkar strålsäkerheten i anläggningen samt den fortsatta processen i MB-ärendet

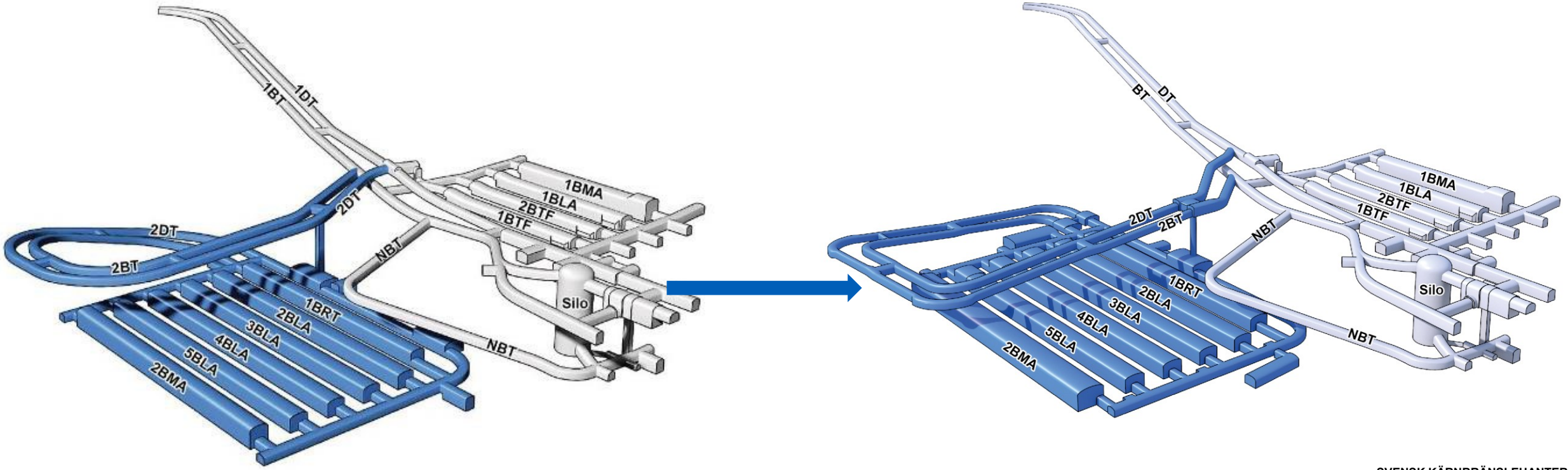

Förändringar efter 2019 (2/2)
Förberedelser i befintlig anläggning

- En med SSM kommunicerad strategi finns framtagen för förändringar i befintlig anläggning i syfte att förbereda för utbyggnaden
- Varje ändring hanteras som en anläggningsändring och anmäls om nödvändigt till SSM